

Pôst umožňuje človeku pripraviť sa na smrť

17. februára 2021 ✚ Cirkev ✚ Rozhovory

Pôst, teda vzdanie sa jedla, ale aj rôznych hmotných statkov, umožňuje človeku pripraviť sa na smrť, ktorá bude posledným odpútaním sa od hmotných vecí – hovorí o. dr. hab. Janusz Królikowski, profesor Pápežskej univerzity Jána Pavla II. v Krakove, kňaz a dogmatický teológ.

Mohli by ste vysvetliť rozdiel medzi kvantitatívnym a kvalitatívnym pôstom? Kedy platí každý z nich?

V súčasných katolíckych normách, týkajúcich sa zvyku veriacich striktne povedané, rozlišujeme medzi abstinenciou a pôstom. Abstinencia znamená zdržať sa konzumácie mäsa a iných jedál, zatiaľ čo pôst znamená dodatočne obmedziť množstvo skonzumovaného jedla (dvakrát denne s ľahkým jedlom a raz do sýtosti). Miernosť je povinná každý piatok v roku, pokiaľ sa v ten deň nekoná liturgická slávnosť. Pôst naopak platí na Popolcovú stredu a Veľký piatok. Abstinencia platí od štrnástich rokov a pôst od plnoletosti do šesťdesiatich rokov.

Aj keď to úzko nesúvisí s pôstom, eucharistický pôst stále poznáme. O čom to je?

Eucharistický pôst znamená zdržať sa jedla jednu hodinu. Je to otázka telesnej prípravy na prijatie svätého prijímania.

V pôstnom období sme nabádaní k väčšiemu umŕtvovaniu, ako je uvedené v prikázaniach Cirkvi. Prečo nám Cirkev pripomína pôst v tomto čase?

Pôst alebo obmedzenie príjmu potravy má veľký duchovný význam, na ktorý sa dá pozeráť z dvoch pohľadov. V prvom rade pôst, teda vzdanie sa jedla, ale aj vzdanie sa rôznych hmotných statkov, umožňuje človeku pripraviť sa na smrť, ktorá bude posledným odlúčením od toho, čo je hmotné. Nevzdávame sa potravín a hmotných statkov, pretože by boli zlé, ale preto, lebo sa pripravujeme na to, že jedného dňa sa budeme musieť definitívne a neodvolateľne vzdať hmotných vecí. Pretože to nie je ani ľahké, ani jednoduché, vyžaduje si to náležitú prípravu, aby pre nás nebolo ťažké zomrieť! Po druhé, treba povedať, že abstinencia a pôst nás nútia uvedomiť si, že sa máme neustále povznášať nad hmotný svet. Vzdanie sa matérie je najpriamejšou pripomienkou, že človek je a má byť „nad“ a že by mal byť čoraz viac nad hmotou. Nemôžeme sa nechať zotročiť jedlom, televíziou, telefónmi, počítačmi, autami atď.

Ako by mal byť pôst v súlade s Písmom a tradíciou Cirkvi?

Pôst je o vzdaní sa jedla z hľadiska množstva a kvality. Jedným slovom, skromnosť v jedle, menšie porcie jedál, menej pôžitkárstva, spomienka na tých, ktorí trpia nedostatkom. Myslím si, že v našej dobe je veľmi dôležité vzdať sa nielen jedla, ale predovšetkým rôznych technických nástrojov. Ak ich budete používať iba čiastočne, je to výhodnejšie pre to, aby ste sa cítili slobodne.

Môžeme sa postiť aj v pôstnu nedeľu?

Môžeme sa postiť každý deň, a to je v zásade myšlienka pôstu. Úplné obmedzenie stravovania počas štyridsiatich dní pôstu. Moja stará mama mi rozprávala, že v jej mladosti pri príprave na veľké pôstne dni obarili kuchynské náradie, aby na nich nezostala ani stopa po tuku. Bolo to veľavravné gesto, ktoré pripomínalo potrebu života založeného iba na tom, čo je nevyhnutné.

Môžeme napríklad zložiť sľub, že po celú pôstnu dobu nebudeme jesť sladkosti. Medzitým ale navštívime priateľov a oni nám ponúkajú niečo sladké. Ako sa potom správať, aby sme na jednej strane neurazili ich pohostinnosť, a zároveň aby sme neporušili naše predsavzatia?

Existujú dva myšlienkové prístupy, ktoré ponúkajú riešenie tohto problému. Prvý hovorí, že aby sme si vážili hostiteľov, nemali by sme nič odmietaať, ale jednoducho prijímať to, čo nám dávajú, aj keď by to bolo v rozpore s našimi zásadami. Je to veľmi humanistický prístup. Osobne však dávam prednosť druhému prístupu. Ak sme už niečo sľúbili, stojme si za prijatým rozhodnutím. Majme odvahu otvorene priznať svoj postoj a rozhodnutie, známi sa určite neurazia a budú mať pre náš prístup pochopenie.

Z času na čas sa tiež stane, že sa veriaci pokúsia spojiť pôst s diétou. Je také spojenie vôbec možné? Pôst predsa nie je o zoštíhlení...

Pôst má v prvom rade svoju vlastnú a nespochybniteľnú motiváciu – postí sa pre Boha, pôst vedie k Bohu. Pôst nie je pozvánkou k diéte. Pôst nie je terapia tela, je to duchovná terapia. Jeho cieľom je hľadanie oslobodenia od sveta hmoty. Takzvané udržiavanie si línie je pútaním sa na hmotný svet, aj keď sa to deje jemnejším spôsobom. Pôst je nakoniec o živote, ktorý je Bohu otvorený v tom najbežnejšom, to znamená v úsilí o vnútorné oslobodenie.

Boh Vám žehnaj za rozhovor!

Rozhovor urobil Kajetan Rajski.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/post-umoznuje-cloveku-pripravit-sa-na-smrt/>